

ՎԵՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

1863 ՕԿՈՍՏՐՍ 4

ԲԵՆՉԵԼԻՄՊԵ

ՆԻՒՄԵՐՈ 14

ՊՕՐԱՍ ԹԵԼԵԿՐԱՓԷ

Մարտի 27 ՅՈՒՆԻՍ

Պուլտայ տիւրքիւն . 130 1է5. 34 Թուսն . 125
սոնրատան թիւիմ օլունաճագ , 28 հազար . Իրէք
տուրքուն Գոնուօլար 67, 45 . Գոնուօլտէ , 93 1/8 .

ԻՅԼԱՆԸ ԲԵՍՄԻ

Մալիյէխագինէի ճէլիլէսինտէնմուգատ-
տէմթէտաւիլէ չըգարըրըլ օլան եիւզ է-
լի պին քէսէլիք էսհամը միւթաղէնին գոն
սօլտէ իլէ պաշապաշ թէպտիլ մուգար-
րէր օլարագըլ շիմաիյէ գատար եիւզ գըրդ
պէշ պին սէքիզ եիւզ սէքսէն եէաիպուչուզ
քէսէլիլի թէպտիլ օլունմուշ իսէտէ , տէօրթ
պին եիւզ օն իքի պուչուզ քէսէլիլի հէ-
նուզ էսհապը թարաֆընտան կէթիրիլուպ
թէպտիլ իթտիրիլմէմիշ , վէ պունուն եէթ-
միշ տագուզ սէնէսի Ելուսթոս նիհայէթինէ
գատառք քիւլլիլէն օրթատան գալտըրըլմա-
սը գարար վէրիլմիշ օլմանըլաւ զիքր օլունան
էսհամը միւթաղէտէն հէր քիմին եէտինտէ
վար իսէ , միւտտէթը մէրգուլէ գարֆընտա ,
ճանիպի խագինէյի ճէլիլէյէ կէթիրէրէք
թէպտիլ իթտիրիլմէսի , վէ ինզիզայը միւտ-
տէթտէն սօնիլթա կէթիրէրէնիլէրին գալթիէն
գապուլ վէ թէպտիլ օլունմուշաճաղը :

Մալիյէ խագինէի ճէլիլէսինտէն ելուզը
նագտիյէ միւտտէթիլտէն , պա սուրէթ վէ
սէրիի , տէյունի պուլունան մէպալիղին էք-
սէրիսի , ուսոլու մուգարէրէսի վէճէլէ խա-
ղինէյի մէզքիւրէտէն թէսվիլէ վէ իթտ օ-
լունմուշ իսէտէ , պիր աղընըն էսհապը մու-
մէլէյի էվրագըր միւտտէթը միւտտէթիլ
գիզաղընտան , եանի Կէթիրիլթագուլ սէնէսի
Իյուլունտան սօնիլթա նագտալմագ էմը

ու էքքեարիյլէ , մէզքիւր սուրէթ վէ սէր-
կիլէրի եէտէրինտէ թէվգիթ իթմէրտէ օլ-
տուգլարը անլաշըլմասիյլէ , պու մագուլէ
մաթլիլէպաթ էսհապը մաշը մէզքիւր տուխու-
լինէ գատար զիքր օլունան պուրէթ վէ սէր-
կիլէրի ճանիպի խագինէյի կէթիրէրէսի , ա-
լաճագլարընը ալագ իթմէլէրի , վէ իթմէլէն-
լէր իլէրուտէ հէր նէ վագթ կէթիրէրմիւշ օլ-
սալար , եինէ էվրագըր նագտիյէ մուգալմէլէ վէ
հիսապը վէ մուգարէր օլան ուսուլի վէճէլէ
ալաճագլարընը , շիմաիլտէն ճիւմէնին մալի-
մի օլմագը վէ իլէրուտէ պիր տէյէճէրէրի
գալմամագ իւզըն քէյթիլէթ իյլան օլու-
նուր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՆԻԼԻՅԷ

Ճիւսիսանէյի ամիրէ միւշըրիյի միւլհա-
գաթը սապըրգէսիյլէ հաիպիյէ նագըրը սա-
պըզ , տէվլէթլու իսալիլ փաշա հազըթլէ-
րինէ իպգա :

Խաւսա օրտույթ հիւմայունի միւշըրիյի
ինզիմամիյլէ սէրասքէր գայմագամըղը , րէ-
յիսի տարը շուրքիլի աքէրի սապըզ , տէվ-
լէթլու հիւսէյին փաշա հազըթլէրինէ պա-
րիլթպէյի վալայը միւշըրի :

Իվգաթը հիւմայուն նէգարէթը ճէլիլէսի
տէվլէթլու Ըէֆիզ փաշա հազըթլէրինէ :

Խաղինէի խասոնըլը շահանէ նէգարէթը
ճէլիլէսի , էվգաթը հիւմայուն նագըրը սա-
պըզ , աթուլթէթլու հագըր պէյ էֆէնտի
հազըթլէրինէ թէվճիս պուլթըլմուշ տուր :

Իքիմաթ օրտույթ հիւմայունուն մէր-
քէզի Ըուսմուլա թաշվիլ օլմանարագ Վիւ-
շըրի պուլունան տէվլէթլու փաշա հազըթ-
լէրիյլէ Կէյլէթը մէնլիս վէ սալիլի օլ թա-

րաֆա հարեքեթ իթմէք իւզրէ պուլունտու-
ղունտան, օրտուլի մէգքիւր իւչիւնճիւ թա-
լեա թապուրիյլէ, իբինճի ալայընըն իւ-
չիւնճի զուալ թապուրու կէչէն ճումա իր-
թէսի կիւնիւ տէր սաատէթտէն հարաքեթ
վէ Վարնա թարիգի իլէ Հոմնույա ազի-
վէթ իթմիւ տիր:

— Ահնայը Զագգ էյամը էօմր ու տէվ-
լէթ ու շէվքէթը ճիհանտարիյի էփգուլն պու-
յուրդուէ: Իշ պու փազար իրթէօի կիւնիւ
սաթթ տէօրթ պուռչուգ գաթարլէրինտէ, թօսի
գափու սահիլթէրնյը հիւմայոննոնոն հա-
րէմ տայիթէսինտէն գազաէն աթէշ զոհոն
իթմիւլ օլտուղունտան, տէր հալ քեափթէյի
վիւքէլայը ֆէթիւամ, վէ մէմուրիյի քի-
րաթ, վէ ասաթիթի պէրիյի ու պնհրիյի
շահանէ եթիլիւպ, վէ տէր սաատէթտէ մէվ-
ճուտ օլան Կոնուլուպարը ճիւմլէթէն ճէլպ
օլունուպ, պաստրըրլմասընա ֆէվգ էլ զայթ
սարֆը մէսայի վէ զայրէթ օլունմուշ, մէ
տէրունինտէ պուլունտան էշիայի կիրանպա-
հանըն թէխլիյէսի իշիւն թէրսանէի ամիթէ-
տէն ուֆագ վտփօրլար կէթ իրիյիլ օլտուղի,
վէ հէր տիւրիւ թէտապիր իճրա գըլընտըն
հալտէ, թիւգկեարըն քէմալը շիտտէթի ճի-
հէթիլլէ, չարէ պուլունմայարագ 3 սահիւ-
սէրայը մէղքիւր միւհթէրիգ օլմուշ. վէ սէ-
րայ պաղչէսինտէ մէթթէպը հարպիյէյի շա-
հանէ իթթիսագ օլունան գըլանըն գարըգ
սընտա քեային գապիթան տայիթէսինտէ տէ-
սիրայէթ իտէրէք օրասը տախի եանմըլ տըր:

Իշ պու եանղընտա իթի ասքեր իլէ պիր
զապիթ թէլէֆ օլտուղու Ժուրնալ զա-
ղէթասընտա տէրճ օլմուշ տուր:

Օաթը սէտարէթ փէնահի տախի մա-
յէթինտէ պըլունպէ եավէրը հարպլէրիյի
ալէվ իլէ գուշանմըլ պիր տայիթէտէ թէհ-
լէքէտէ պուլունմուշ տուր:

Քաթի Եթի տախի, իթի տիշէլի իլէ
պիր իշ աղպսընըն տումանտան պօղու-
մուշ օլտուղունտա րէվայէթ իտէր:

— Իշմիւրտէն թալէթ Լփէթը զպգէթա-

սընա Սէֆէր 17 (Հուլիս 22) թարիխի իլէ
շու վէճ՝ իլէ եազըլօրլար:

«Մարն իլէ Մասուլուգ պէյնինտէ իշ-
լէմէքտէ օլան տէմիր Եօլուն Եօլուն վէ սայիրէ
փօսթասը Վէպիր տէրէ թապիր օլունան մա-
հալտէն պիր չարիէք գատար իլէրլէմիւլ օլ-
տուղարը հալտէ, պունլարըն էօնիւնէ գէյ-
պէք գըլպֆէթլի ալթը միւսլիհ ատէմ չը-
գըպ, Եօլունլարը թէվգիֆ իտէրէք, կէրու-
տէն տախի տէօրթ հայտուտ զուհուրիյի
սիւհաէ տալմանլը, վէ Եօլունլարտան փա-
րա մաթլուպիլլէ իւզէրլէրինի Եօլայրպ Ին-
կիլիզլի միւսիւ Օլտրիշէն օն պիր ատէտ լի-
րասիլլէ պիր սաաթընը, վէ տիկէր պիր Իս-
լամ Եօլունպուն տախի իթի պին զուրուշու-
նու զասպ իթմիւլէր տիր: Պունլարտան վէ
կէրէք սայիր Եօլունլարտան ալտըղարը էմ-
վալ վէ նուգուտուն ճիւմլէսի 13,000 զուրուշ-
գըլմէթինտէ օլտուղու մէրվի տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Երեսն. Լ. կրէ. զազէթասընտա շու-
վէճ՝ իլէ եազըլը աշը:

«Տանիմարգա սէֆիրի էսալէթլու միւսիւ
Պրէսթրիւպ ճէնապլէրի էվվէթի կիւն (Հու-
լիս 17) Իիրէյ էմուվասէլէթ իտիւպ, էհալի
թարաֆընտան քէմալը իթթիֆաթլէ գապուը
օլունտու, վէ կէլտիյի կիպիլթինայէ չըգըպ,
իրթէսի կիւնիւ տախի խարիճիյէ նազըրընա
կիթտի»:

«Մունան միլլէթինին պիր գըլմըլ պիր ազ-
վագթտան պէրսն եէնի գըլալ ալէյհնտէ
սօուգ նազարըլա պազայօրլար տէյու պաղը
էհըլ ֆէսատ թարաֆընտան թէվաթուր օլան
հավատիսին ասը օլմաստըղըն սէֆիրի, միւ-
մայիլէյ, քէնտինէ օլան թէշըիֆաթլարտան
էյիճէ անլատը»:

«Սապըգ հիւքիւմէթ րէյիսի օլան Ս.
Պուլկարիս Վալաս Երունանիլէրինին վէքիւ-
լիյինտէն իթթիֆա իթտի»:

«Կէնքնտէ Եթինատա վուգու պուլան իս-
թիլալ արասընտա գրալ սէրմյը տախիխա-
րապ օլմուշ օլտուղունտան , Տիւքիւմէթը
մուվազգաթա թարաֆընտան պիր գամիսիօն
թէրթիպ օլունուպ , իշ պու սարայըն ազ
վաթ զարֆընտա թամիրի , վէ լազըմ օլան
էշնանըն մուպայաթը իշկէն 7000 տրախմիյէ
(30.000 զուրուշ գատար) մուշմաճ օլտու-
ղունու գամիսիօնու մէզքիւր թարաֆընտան
պէյան օլունմասընըն իւղէրինէ իշպու մշպ-
լազըն Լուանն խաղինէսինտէն իթա օլունմա-
սընա դարար վէրիւմիշ տիր» :

ԶԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՍԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Պու կիւն սաաթ ալթը սուլարընտա Խ-
թանպօլտա Խաքէնտէր պօղազը նոմ մաշալ-
տէ վազի իշլէնպէճի տիւքթընմընտան գա-
զաէն աթէշ զուհուր իտիւպ , մէմուրիյնին
ճաշտ վէ իգտամաթը իլէ էթրաֆա սիրայէթ
թիմէթսիզին պաստըրըմը տիր :

— Իշպու Օգոստոս 8 Սալը կիւնիւ Պէօ-
յիւք տէրէ փիշկեաճընտա իճրա օլունմաճա
գայըգ եարըշ , պազը սէպէպլէրէ մէպնի իր-
թէսի կիւնիւնէ , Կանի Օգոստոս 7 Չարշան-
պա կիւնիւնէ պրաղըմըշ օլտուղու , իշ պու
եարըշ թէրթիպ իտէն գամիթէթարաֆընտան
իլլան գըրըմը տիր :

— Իթինճի օրտու մուշիւրի տէվլէթլու
Նուարէթ փաշա Տազըթլէրի , Պուլկարիս-
թանա կիթմէթ իւզըն պու կիւնՎէօսթէնճէ
վափօրունա ըագիպ օլմուշ տուր :

Միւշարէլէյս կէնքնտէրտէ Եմէրիգա միսի-
օնէրլէրինտէն Ս. Մէրիէմի գաթլ իտէն էս-
ճապը ճինպլէթին էլէ կէշմէլէրինէ ֆէվզ-
էլատէ զայրէթ վէ մէսայի սարֆ իթմիշ օլ-
տուղունտան , պու տէֆա մէրգուճ միսի-
օնէրլէր թարաֆընտան պիր խըտմէթը միւֆ-
թէսիրէօլմագ իւզըն , պիր միւղէյյէն ալ-
պիւմ Տէտիյէ օլունմուշ տուր :

Պուրէի ԴՕթմաշա շու վէճճիլէ Կազըլը
տիր :

Իշիտիրիգ քի՝ Էրթէթի Խայրիյէ տի-
րէթթօրու Ելի Նիլմի էֆէնտի իսթիֆասընը
վէրմիշ տիր :

Միւշարէլէյսին շիրթէթը մէզքիւրուն
հիւսնիւ իտարէսինտէ իզհար իթտիյի էճի-
յէթ վէ լիյազաթընտան հէր քէս խօշնուտ
օլուպ , հաթթա կէնքնտէրտէ Պատը քէօյ վէ
Եթալար էհայիսի թարաֆընտան շիրթէթ
վաթօրլարընըն մէզքիւր իսկէլէլէրէ իշէմսի-
նի արզու իտիւպ վէ պու սիյագտէ Պապը
Ելիյէ իսթիտա իթտիքլէրի սըրատա , միւ-
մայիլէյսին իշ պու իսթիֆասընա հէր քէս
թաաճիւպ իթմէթտէ տիր :

Միւմայիլէյսին պու գատար վազթտան
պէրու շիրթէթը մէզքիւր իտարէսինտէ իպ-
րապ իթտիյի էճիյէթ վէ ֆէթանէթինտէն
նաշի զանն իպէրիգ քի իսթիֆասը գապուլ
օլունմայաճապտըր : Պու մատտէ հազգընտա
կիզլիճէ ճէրեան իտէն իշթիքեալէրտէն զիյա-
տէ էհայիսին ըաշաթընա վէ շիրթէթին ի-
լէրլէմսինէ պագըլմալը տիր :

— Իշ պու փազար իրթէսի կիւնիւ տէօրթ
Կաշընտա պիր չօճուգ Պէշիկթաշտա ինշա
ծլունան պիր խանէնին իսթէլէսինին ալթընտա
օյնար իթէն իշգէրինէ պիր աղաճ ալիշիւպ
սաաթընտա էօթմիշ տիր :

— Իշպու փազար կիւնիւ Քէլէպինին պիրի
էյլէմէթ նիյէթիլէ Օվէյիւք առայա կի-
տիպ , պիր գազընտա գանպիէնին պիրթինին
իւզըրինտէ ույույուպ իրթէճի կիւնիւ ույան-
մըշ տիր : Իշպու կիճէտէ իթտիյի ճիւմպիւշ-
տէն քէյֆլէնէրէթ , գաշվէճինին փարասը-
նը վիրմէթ իւզըն գօյնունըն Եօղլատըգտա ,
սաաթընըն Քփարա քէսէսինիւմ վէ փարմա-
ղընտաքի Եիւզիւյիւնին աշըրըմըշ օլտուղու-
նու ֆէհմ իտիւպ , էօյլէ Երլազըլտա գար-
շը Կայըլըպ ույունմանըն փազարաթընը աղլա-
մըշ տիր :

— Պալթաթա պիր օմոտա Կիլի Նէհուտի
Իպեան իթտիքլէրի հալտէ , պիրիսի փազար
իրթէսի կիւնիւ վուգուպուլան Եանղընը կէօր-
մէթ իշիւն Խթմանպօլա կիթտիյինտէ տիկէրի

աղբատաշընըն չէքմէճէնիսի գրըրպօ տէրու-
նինտէ պուլունան իքի իւչ պին ղուրուչ գա-
տար նագտը, վէ պիր թագըմ միւճէվէքրաթը
ալըպ, սափունմուշ իսէ տէ, աթշամբըր թու-
թուլմուշ տուրք 950, րոյ յաթշամբըր 950:

— Վարնա մահպունսուննան ֆիրար իտէն
պիր կիրուհ չսհապը ճիւնհա, պիր էվի պա-
սրպ, տէրունինտէ պուլունան պիր դատընը
իքի չոճուղը իլէ պէքրապէր գաթլ իթմիշէր
տիր, պուլար հէր նէ դատարախղ ու կի-
րիթթ օլունուպ՝ մահպուննա իլգա օլունմուշ
իսէլէր տէ, իրթէնի կիւնիւ եինէ գաշմըշ-
լար տըր:

— Իսկիթէքա տէվլէթինին ասպիրի պահ-
րիյէսի իթիյաթ զապիթանընն պունտան
պէօյլէ տիւլլէր սայիրէ խըտմէթինէ կիր-
տիքէրի հալտէ, բիւթպէլէրի բէֆ, վէ մա-
աշարըր գաթ օլունաճաղը իլլան գըլընմըշ
տըր:

— Սատախագար սէվահիլինտէ բէլթ ու
կիւզար իթմէք իւզըն, պիր ֆըրգա Վարա-
սըղ տօնանմաօընըն թային ու իրապ զը-
լընմասը թարաֆը իմբէրաթօրիտէն էմր օ-
լընմաղշ տուր:

— Պրազիլիա մէմուլիքի, էվվէլէրի Խօթ-
թէգիլ տէվլէթի զիյրի խաւրէսինտէ օլ-
տուղունտանի, օլ ճանիպտէն Ֆօրթէգիլին
մագարը հիւքիւմէթի օլտն Լիզպօն շէհրինէ
պիր չոգ միւճէվէքրաթ իէրիպ՝ օլ վագըրթտան
պէրու, բիւնէին խապէրի օլլմայարագ,
պանգատա գալըրընը: Պառ տէֆա պանգապը
մէգըրիտէ պիր սանտըգ արաքըն մէգըրիւր
միւճէվէքրաթ պուլունուպ, մէյտանէ չըգա-
րըլը, վէ Ֆօրթէգիլ գրալընըն էմրի իլէ
մէգատտա սաթըլըպ, օթուղ պին պու գա-
տար քիսէ աղչէ թուլթմուշ, վէ հէր պիր
գըրաթըր սէքսէնէ ֆրանգտան տօգտան իքի ֆը-
րանգա գատար սաթըլընը տըր:

— Վանսիլիտէ Բում միլլէթինտէն պիր
պաղ պէքըրիսի իշ պու փաղար կիւնիւ պա-
ղըն քէօշքիւնտէ մագթուլ պուլմուշար տըր:
Պառ կիւնէրպի Վանսիլիտէ պառ միսիլ-

լու ճիւպէթլէր սըղճա զուհուրէ կէլտիյին-
տէն Վգորիյէի մէգըրիւր էհալիսի իղթ իրապէ
կիրմէքտէ տիր:

— Թուենտա պուլունան Խնկիլիզ վարօ-
րունուն թայֆալարընտան էքսէրիսի սըթ-
մայա միւպլէլա օլտուգլարընտան, պու բէ-
րէ վարօրու մէգըրիւր թէպտիլի հալա զըմ-
նընտա տէր սաատէթէ կէլմիշ տիր:

— Պիր վագթտան պէրու մէմուրիյէթը
մախսունէ իլէ Խաթանպըլտա պուլունան սաա-
տէթլու Վուպար փաշա հաղըթլէրի իշպու-
ճումա իրթէսի կիւնիւ Նիշ վափօրու իլէ Խա-
բէնտէրիյէ ճանիպինէ աղիմէթ իթմիշ տիր:

Թաւիլլէրի միւլլէ վէ Լաւալ միսիլիյին
ճիւլլէ:

63 25 Թահպիլլաթը միւլթագէ
53 10 Սուգատտէմ չըգարըլան Լաւալ
52 32 Սուսիսարէն չըգարըլան Լաւալ

ԻՅՆԱՆԱԹ

Իշպու զագէթա հաֆթատա իքի տէֆա ուֆագ
գըթա իլէ, վէ պիր տէֆա պէօյիւք գըթա իլէ
նէք օլունուր:

Պիր էլլըղը	100	ղուրուշ
Ելթըր	60	"
Իօշ պլըղը	30	"
Ուֆագ նուսիսի	1	"
Պէօյիւք նուսիսի	2	"

Թաշարար իլին, 50 սաաթըգ մէսաֆէտէ պու-
լունան էյալէթլէր իլին սէնէվի 15 դոքուշ վէ 100
սաաթ մէսաֆէտէ պուլունանար իլին 30 դոքուշ
փաթմ փարապ պընըր:

Իլլանաթըն պէհէր սաթըրքտան պիր տէֆա ի-
լին 60 փարա, իքի տէֆա իլին 40 փարա ալը-
նաճաղ տըր:

Իքի տէֆապան զիյաթ գօնուլաճագ վէ պէցիլէք
իլլանաթ իլին պիր փաղարըն օլունուր:

ՄԷՄՈՒՐԻՅԵ

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ Պէօյիւք Եէնի Խանըն իւթ
գաթընտա Ն 2. Վարապըր Հալպտիս օտաար:
ԵՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յօհաննէսան:
ԹԻՐԱՊՉՈՒՆ. Խաշատուր Աղա Էլմանէան:
ԹԷՔՖՈՒՐ ՏԵՂ. Գարութիւն Աղա Ճամճեան:
ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս Աղայ ֆիւրքէնսօֆ:
Սպըր էյալէթլէր իլին տէ իլէրուտէ մէմուրլէր
թախիսի գըլընաճագ տըր:

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵԹՊՈՒԱ ՎԷ ՂԱԶԷԹԱ
Գ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ